SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 65
van **FRIEDA VEROUGSTRAETE-DESCHACHT**
datum: 14 oktober 2022

---

aan **JO BROUNS**
VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Visverwerkende industrie - Evolutie tewerkstelling

In haar antwoord op schriftelijke vraag nr. 43 van 11 oktober 2021 gaf de minister aan dat er in 2017 in België 246 bedrijven actief waren in de visverwerkende industrie. 65 daarvan hadden visverwerking als hoofdactiviteit en 181 bedrijven hadden visverwerking als nevenactiviteit. Het merendeel van deze bedrijven had minder dan 50 werknemers. De minister gaf over deze cijfers ook aan dat het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO) in de toekomst "volop verder inzet in het bekomen van data, waardoor verwacht kan worden dat er in de toekomst betere uitspraken kunnen gebeuren".

Uit het antwoord bleek ook dat de tewerkstelling in de Vlaamse visverwerkende industrie grotendeels in dalende lijn zat tussen 2011 en 2020. Zo ging het aantal werknemers (uitgedrukt in vte) in de verwerking en conservering van vis en van schaal- en weekdieren (NACE-sector 102) van 830 naar 646 in Vlaanderen, en van 656 naar 530 in West-Vlaanderen.

Ook werd duidelijk dat er een groot verschil was tussen het aantal vacatures uit de visverwerkende bedrijven die VDAB ontving en die daadwerkelijk ingevuld geraken. Zo werden in 2021 t.e.m. september 174 zulke vacatures door VDAB ontvangen, en amper 10 ervan ingevuld. 's Nachts werken, in het weekend werken en het werken onder specifieke omstandigheden (koude, rechtstaand, stress) werden als drempels beschouwd.

De minister gaf aan dat twee opleidingen door VDAB in eigen beheer of in samenwerking met partners werden opgezet. Het ging daarbij over de opleidingen vislosser, vissorteerder en visfileerder. Het aantal deelnemers op jaarbasis bedroeg voor de opleiding van visfileerder in 2018 nog 39, in 2020 amper 4.

1. Hoeveel bedrijven in het Vlaamse Gewest waren tussen 2018 en vandaag jaarlijks actief in de visverwerkende industrie? Graag een opsplitsing per provincie. Hoe evalueert de minister deze cijfers?
2. Wat waren de tewerkstellingscijfers in aantal voltijdsequivalenten (vte's) in de Vlaamse visverwerkende industrie in 2021? Hoe verhouden die cijfers zich tegenover de cijfers van 2020 en 2010? Graag een totaaloverzicht en opsplitsing per provincie. Hoe verklaart de minister deze evolutie?
3. Wat zijn de nationaliteiten van de werknemers in de Vlaamse visverwerkende industrie? Graag een overzicht van de verschillende nationaliteiten en het aantal werknemers per nationaliteit in de Vlaamse visverwerkende bedrijven in 2011, 2020 en 2021. Hoe evalueert de minister deze cijfers?

Vlaams Parlement

4. Hoeveel vacatures ontving VDAB in 2021 en tot nu toe in 2022 uit de visverwerkende industrie? Hoeveel van deze vacatures zijn daadwerkelijk ingevuld? Hoe verhouden die cijfers zich tot de vorige jaren? Hoe evalueert de minister de cijfers van 2021 en 2022? Hoe wordt door de Vlaamse Regering geprobeerd om de beroepen, ondanks de bovenvermelde drempels, toch aantrekkelijk(er) te maken?
5. Organiseert VDAB de twee bovenvermelde opleidingen nog steeds? Wat was voor beide het aantal deelnemers in 2021 en tot nu toe in 2022? Werden sinds de vorige vraag hieromtrent nog andere gespecialiseerde opleidingen voor de visverwerkende sector opgezet? Zo ja, welke zijn dit en hoeveel deelnemers schreven zich daarvoor al in?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Hilde Crevits (66), Jo Brouns (65)

JO BROUNS
VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

GECOÖRDINEERD ANTWOORD
op vraag nr. 65 van 14 oktober 2022
van **FRIEDA VEROUGSTRAETE-DESCHACHT**

---

1. De data voor 2020-2022 is tot op heden nog niet verzameld. Het Instituut voor landbouw-, visserij- en voedingsonderzoek (ILVO) is echter bezig met het verzamelen van deze data. Daarom kunnen enkel de laatste beschikbare datapunten gegeven worden die werden gerapporteerd onder het Europese Data Collection Framework in het jaar 2021, dit betreft data van 2018 en 2019.

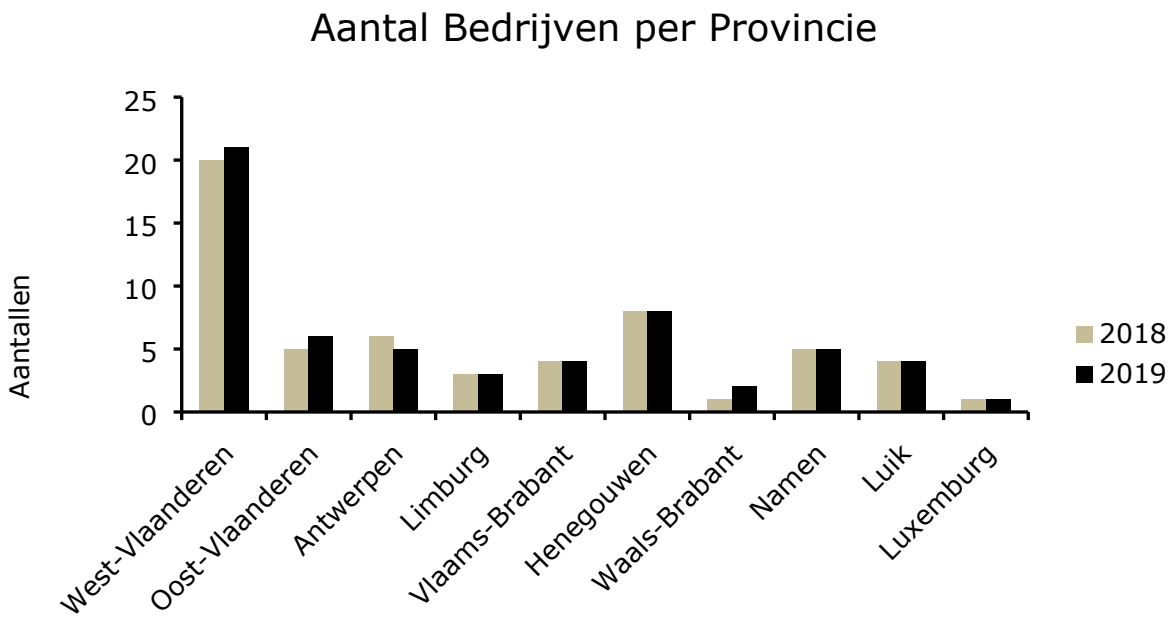
   In totaal waren er in 2018 237 bedrijven en in 2019 207 visverwerkende bedrijven actief in België. In 2018 hadden 57 van de 237 (24%) bedrijven visverwerking als hun hoofdactiviteit en 180 van de 237 (76%) bedrijven visverwerking als een secundaire activiteit. In 2019 hadden 59 van de 207 (29%) bedrijven visverwerking als hun hoofdactiviteit en 148 van de 207 (71%) bedrijven visverwerking als een secundaire activiteit. Het aantal bedrijven dat visverwerking als hoofdactiviteit had lichtjes steeg lichtjes in 2019, een verderzetting van een licht stijgende trend die al sinds 2008[1] plaatsvindt. Tegelijk viel het aantal bedrijven dat visverwerking als secundaire activiteit had sterk terug (-18%). Deze daling is waarschijnlijk te wijten aan een aanpassing van de enquête die toeliet dat bedrijven makkelijker konden aanduiden of ze al dan niet aan visverwerkende activiteiten deden.

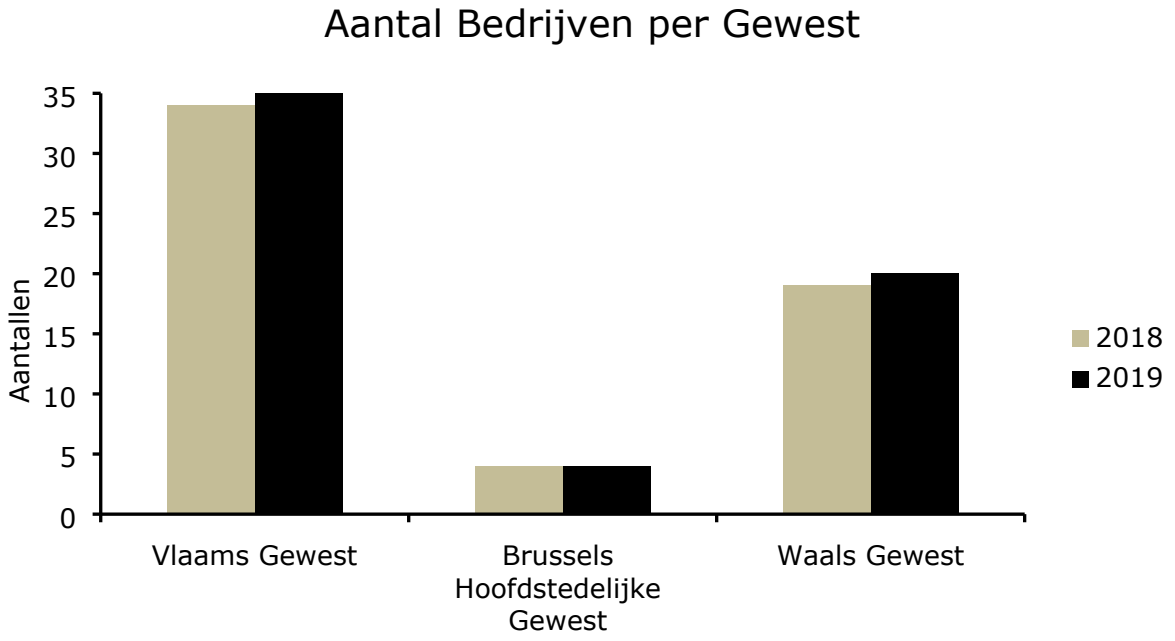
   Een opsplitsing van het aantal bedrijven per Gewest en provincie kon enkel gemaakt worden voor de bedrijven met visverwerking als hoofdactiviteit. In 2018 waren er van de 57 bedrijven 35 actief in het Vlaams Gewest, vier actief in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en 19 in het Waals Gewest. In 2019 was er een extra bedrijf actief zowel in het Vlaams als het Waals Gewest maar bleef het aantal gelijk voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Voor het Vlaams Gewest waren de meeste visverwerkende bedrijven actief in West-Vlaanderen, zowel in 2018 als 2019, terwijl in het Waalse Gewest de meeste visverwerkende bedrijven zich in Henegouwen bevonden. Een vergelijkbaar resultaat komt uit een analyse die gebeurde in 2016 op data van 2014[2].

---

[1] *Scientific, Technical and Economic Committee for Fisheries (STECF) – Economic report on the fish processing industry (STECF-21-14)*. EUR 28359 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2022, ISBN 978-92-76-53687-1, doi:10.2760/715841, JRC129953.

[2] OLVI Mededeling 212, april 2016, ISSN 1784-3197. Wettelijk Depot: D/2016/10.970/212

Bron: ILVO

2. De tewerkstelling in de Vlaamse visverwerkende industrie nam in 2021 terug toe ten opzichte van de voorgaande jaren. Onderstaande tabel geeft de evolutie van het aantal tewerkgestelde personen in voltijdsequivalenten (VTE) weer in absolute termen voor het Vlaams Gewest. In 2010 bedroeg de tewerkstelling in de visverwerkende industrie in Vlaanderen 843 VTE. Dit cijfer zat grotendeels in dalende lijn tot en met 2020, toen het aantal VTE in de sector 646 VTE bedroeg. In 2021 tekent zich voor het eerst sinds 2017 een stijging op van de tewerkstelling. Het aantal VTE in de visverwerkende industrie neemt toe van 646 voltijdsequivalenten in 2020 naar 705 VTE in 2021. 80,4% van deze tewerkstelling bevindt zich in West-Vlaanderen (567 van de 705 VTE).

   Het is onduidelijk waarom de tewerkstelling in de visverwerkende industrie opnieuw toenam in 2021. Tussen 2019 en 2020 nam de tewerkstelling af, wellicht had de industrie te lijden onder de coronacrisis. De tewerkstelling zat echter ook al tussen 2018 en 2019 in dalende lijn, dus de stijging van 2021 valt niet volledig aan een corona-herstel toe te schrijven.

Tabel: Aantal werknemers (uitgedrukt in VTE) in de verwerking en conservering van vis en van schaal- en weekdieren (NACE-sector 102), ingedeeld volgens provincie van de werkplaats

Jaar	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Antwerpen												
VTE	67	55	58	57	60	49	49	45	34	8	6	12
Limburg												
VTE	108	99	94	86	84	78	78	78	91	94	78	86
Oost-Vlaanderen												
VTE	16	13	23	26	29	38	35	36	39	44	31	40
Vlaams-Brabant												
VTE	14	7	7	7	7	7	5					
West-Vlaanderen												
VTE	637	656	652	608	575	540	544	562	554	545	530	567
Onbekend (Vlaams Gewest)												
VTE					nb	nb	nb	nb	nb			
Totaal Vlaams Gewest												
VTE	**843**	**830**	**834**	**785**	**756**	**713**	**712**	**721**	**719**	**692**	**646**	**705**

Bron: RSZ gedecentraliseerde statistiek (Bewerking Steunpunt Werk). 'nb' wijst op een onvoldoende groot celaantal om het cijfer te mogen rapporteren.

3. Deze cijfers zijn niet beschikbaar.

4. In 2021 werden er 201 vacatures rechtstreeks aan VDAB gemeld binnen het Normaal Economisch Circuit zonder Uitzendopdrachten (NECzU) vanuit bedrijven uit de visverwerkende nijverheid. Voor 2022 (t.e.m. september) bedraagt dit aantal 118. Het aantal vacatures dat gemeld wordt vanuit visverwerkende bedrijven neemt dus voor de periode 2016 tot en met 2021 elk jaar toe.

   Overzicht van het aantal rechtstreeks aan VDAB gemelde vacatures in het NECzU, naar nace(2003):

	2016	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022 (t.e.m. sept)**
1520 Verwerking & conservering van vis, productie visproducten	**38**	**53**	**59**	**108**	**130**	**201**	**118**

Bron: VDAB

Het aantal vervulde vacatures wordt (in tegenstelling tot wat de inleiding en de vraag doen vermoeden) niet berekend ten opzichte van het aantal ontvangen vacatures. Elke ontvangen vacature heeft namelijk tijd nodig om behandeld te worden en zijn dus gedurende een bepaalde tijd openstaand. Van deze openstaande vacatures weten we nog niet of ze vervuld zullen worden of niet.

Het aantal vervulde vacatures wordt daarom berekend ten opzichte van de afgehandelde vacatures. Dit gebeurt bovendien enkel op basis van de afgehandelde vacatures in gedeeld beheer tussen VDAB en werkgever aangezien we van de vacatures in zelfbeheer geen betrouwbare gegevens over de afhandeling ervan hebben. Deze basis is dus veel beperkter dan het aantal ontvangen vacatures en beide mogen dus niet met elkaar vergeleken worden.

In 2021 werden er in totaal 7 vacatures uit visverwerkende bedrijven die rechtstreeks aan VDAB gemeld werden in het NECzU afgehandeld. Hiervan werden er 5 vervuld en

2 geannuleerd. In 2022 (t.e.m. september) werden er in totaal 13 vacatures uit visverwerkende bedrijven die rechtstreeks aan VDAB gemeld werden in het NECzU afgehandeld. Hiervan werden er 2 vervuld en 11 geannuleerd.

Overzicht van het aantal vervulde en geannuleerde vacatures (rechtstreeks aan VDAB gemeld in het NECzU, gedeeld beheer), naar nace(2003):

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022 (t.e.m. sept)
1520 Verwerking & conservering van vis, productie visproducten							
vervuld	3	0	0	4	6	5	2
geannuleerd	0	1	0	0	0	2	11
vervullingspercentage	100,0 %	0,0%	/	100,0 %	100,0 %	71,4 %	15,4%

Bron: VDAB

5. In onderstaande tabel is het aantal cursisten met een gestarte opleiding te vinden:

Opleiding	**2021**	**2022 (t.e.m september)**
Visfileerder	4	0
Vislosser - vissorteerder	7	0